

Hva er skolebidragsindikatorer for grunnskolen?

Skolebidragsindikatorerne skal gi en indikasjon på hva skolens innsats har å si for elevenes resultater. Indikatorerne skal brukes i det lokale arbeidet med skoler, og må sees i sammenheng med annen informasjon om skolen.

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 17.03.2022

Hva er skolebidragsindikatorer?

Hver elev som begynner på en grunnskole, har med seg mange forutsetninger som påvirker resultatene han eller hun får. Det er derfor uklart hva vi kan tilskrive skolens innsats. For hva betyr egentlig lærernes evne til å formidle fag og motivere elevene, og skolens arbeid med læringsmiljøet og tilpasset opplæring, for elevenes resultater? Det er nettopp skolens innsats skolebidragsindikatorerne forsøker å vise.

For å kunne måle skolens bidrag, må vi skille ut den delen av læringsresultatet som skyldes de forutsetningene elevene har med seg. Skolebidraget kontrolleres for tidligere elevprestasjoner. I tillegg kontrolleres det for foreldrebakgrunn (foreldrenes utdanningsnivå, husholdningsinntekt og elevenes innvandringsbakgrunn).

Skolebidragsindikatorerne gir ingen forklaring på hvorfor bidraget er som det er. De må sees i sammenheng med lokalt kunnskapsgrunnlag og annen tilgjengelig informasjon om skolens tilstand, som læringsresultater og læringsmiljø.

For elevene finnes det ikke tidligere resultater enn nasjonale prøver på 5. trinn. For indikatoren for 1.-4. trinn kontrolleres det derfor kun for familiebakgrunn. Den gir derfor ikke et så presist estimat på skolens bidrag sammenlignet med de andre trinnene.

En indikasjon – ikke en absolutt sannhet

Det er forhold med betydning for elevenes resultater som vi ikke kjenner eller ikke kan måle. Det kan for eksempel være påvirkning fra familie og venner eller sykdom. Det er derfor ikke mulig å rendyrke skolens virkelige bidrag, men vi kan få en indikasjon på skolens bidrag.

Hvilke fag og emner sier indikatorene noe om?

- Skolebidragsindikatorene på 1.-4. trinn og 5.-7. trinn sier noe om skolens bidrag til elevenes grunnleggende ferdigheter i engelsk, lesing og regning.
- På samme måte er skolebidragsindikatorene på 8.-10. trinn et mål på skolens bidrag til elevenes læring i eksamensfaget eleven kommer opp i.
- Utover dette, sier ikke indikatorene noe om skolens bidrag til elevenes læring i andre fag. Den sier heller ikke noe om skolens evne til å ivareta andre deler av skolens oppdrag. Hvordan lese indikatorene?

Hvordan lese indikatorene?

En skolebidragsindikator kan tolkes som:

Forskjellen mellom det skolens elever faktisk oppnår (for eksempel snittkarakter på skriftlig eksamen 10. trinn) og det vi forventer at elever skal oppnå når vi tar hensyn til elevenes forutsetninger.

For å ta hensyn til elevgrunnlaget ser vi på elevenes tidligere resultater - f.eks. på nasjonale prøver 8. trinn for elever som avsluttet ungdomsskolen - og/eller familiebakgrunn (foreldres utdanning, husholdningsinntekt og innvandringsbakgrunn).

Dersom en skole har et faktisk resultat som er i tråd med forventet resultat vil skolebidraget være lik gjennomsnittet for alle skoler i landet – som er null.

Indikatorer med negativt fortegn indikerer at skolen har et skolebidrag som ligger under landsgjennomsnittet.

- Indikatorer med positivt fortegn indikerer at skolen har et skolebidrag som ligger over landsgjennomsnittet.

En negativ verdi betyr altså ikke at skolen bidrar negativt til elevenes resultater, men at bidraget er lavere enn landssnittet. Skolebidrag er en relativ størrelse, hvor alle skolene måles mot et landssnitt.

Sjekk usikkerheten

Det er viktig å være forsiktig når man sammenlikner resultater som er basert på få elever. Én elev som presterer svært godt eller svært dårlig, vil påvirke gjennomsnittet mye mer på en liten skole enn på en stor skole. Desto flere elever et gjennomsnittsresultat er basert på, desto sikrere er vi på gjennomsnittet. For å synliggjøre at det er usikkerhet knyttet til de estimerte indikatorene presenterer vi et usikkerhetsintervall, som viser hvor sikre vi er på at skolens bidrag er forskjellig fra landsnittet.

Kan indikatorene sammenlignes på tvers av trinn?

Det tre trinnindikatorene er beregnet ut fra ulike datagrunnlag og er derfor ikke direkte sammenlignbare. Særlig skiller indikatoren på 1.-4. trinn seg fra de to andre ved at den ikke justerer for tidligere resultater, og dermed ikke justerer så godt for at skolene har ulike elevgrunnlag. Som oftest vil skoler som avviker mye fra det nasjonale snittet i sitt bidrag på 1.-4. trinn ha et bidrag på 5.-7. trinn som ligger nærmere det nasjonale snittet.

Du finner tallene her:

I [Statistikkbanken](#) og i [analysebrettet](#).

Se også

[SSBs dokumentasjon av skolebidragsindikatorer for grunnskolen \(PDF\)](#)